

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3332/2022. (VII. 21.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.III.37.756/2021/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselő nélkül eljáró természetes személy indítványozó alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján, melyben a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.III.37.756/2021/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, a Győri Törvényszék 1.K.700.374/2021/2. számú ítéletére is kiterjedő hatállyal.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló jogvita lényege az alábbiak szerint foglalható össze. A közegészségügyi hatáskörben eljáró Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Tatabányai Járási Hivatala (az alapügy alperese, a továbbiakban: Kormányhivatal) 2019. január 22. napján kelt határozatával elrendelte az indítványozó gyermeke két elmaradt, életkorhoz kötött kötelező – kampányoltás keretében 2018. szeptemberében és októberében végzett – védőoltásának (DTPa és MMR oltások) pótlását. Ennek érdekében kötelezte az indítványozót, mint a kiskorú gyermek törvényes képviselőjét, hogy a hiányzó életkorhoz kötött kötelező oltások pótlásának érdekében gondoskodjon gyermeke oltási helyen történő megjelenéséről, és tegye lehetővé az oltás pótlását vagy azok pótlásának megkezdését. Ezen döntést a Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal a KE/NEF/000253-2/2019. számú, 2019. március 19. napján kelt határozatával helybenhagyta, az indítványozó a végleges döntés ellen keresetet nem terjesztett elő.
- [3] Mivel az indítványozó a kötelezésnek határidőben nem tett eleget, a Kormányhivatal megkereste a Nemzeti Adó-és Vámhivatal Komárom-Esztergom Megyei Adó- és Vámigazgatóságát (a továbbiakban: NAV) a végrehajtás foganatosítása végett. A NAV előtti eljárásban az indítványozó akként nyilatkozott, hogy az előírt kötelezettségének eleget tett, a gyermeket édesapja oltatta be 2019. június 21. napján, Ausztriában. Ennek igazolására bemutatta, és másolatban becsatolta a gyermek egészségügyi kiskönyvét, amely dr. K. B. grazi háziorvos pecsétjével és aláírásával van ellátva. A NAV a nyilatkozatról tájékoztatta a végrehajtást kérő Kormányhivaltal, majd a végrehajtási eljárást az önkéntes teljesítésre tekintettel megszüntette.
- [4] Ezt követően a Kormányhivatal megkereste a Nemzeti Népegészségügyi Központot (a továbbiakban: NNK) állásfoglalás kiadása érdekében. Az NNK állásfoglalásában rögzítette, hogy a megkeresésben megnevezett osztrák orvos már nem az első esetben állít ki igazolást magyar gyermek esetében védőoltás megtörténtéről. Az osztrák orvosi kamara arról adott tájékoztatást, hogy az oltóorvosnak van orvosi végzettsége, háziorvos, így az osztrák szabályozásnak megfelelően – hasonlóan a magyarországi előírásokhoz – jogosult védőoltások végzésére, azonban nincs gyermekgyógyász szakképesítése. Az osztrák hatóságoknak a védőoltási tevékenység ellenőrzésére vonatkozó hatósági jogkörük nincs, így az nem ellenőrizhető, hogy a gyermek ott valóban megjelent, az orvosi nyilvántartásban pedig a védőoltás beadása nem szerepel. Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) hatálya kiterjed a Magyarország területén tartózkodó természetes személyekre, továbbá a fertőző betegségek és a járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről szóló 18/1998. (VI. 3.) NM rendelet (a továbbiakban: NM rendelet) hatálya Magyarországon kiterjed minden természetes és jogi személyre, valamint jogi személyiség nélküli szervezetre. Az NM rendelet 5. § (9) bekezdése és 6. § (7) bekezdése meghatározza, hogy ki minősül oltóorvosnak. Ez alapján az egyéb orvosok (pl. a külföldi orvosok) Magyarországon nem minősülnek oltóorvosnak. Magyarországon a kötelező védőoltás alóli mentesítés kizárólag az Eütv. 58. § (1)–(3) bekezdéseiben meghatározott esetekben lehetséges. A Magyarországon lakó, tartózkodó gyermek esetében külföldi orvos által kiállított életkorhoz kötött kötelező védőoltás beadásáról szóló igazolás nem fogadható el, a gyermek oltási kötelezettsége Magyarországon továbbra is

fennáll. A Kormányhivatal ezt követően értesítette a NAV-ot arról, hogy az igazolás nem fogadható el, a NAV pedig a végrehajtás iránti eljárást folytatta. Ezt követően a Kormányhivatal az indítványozóval szemben folytatott végrehajtási eljárás felfüggesztését kérte arra tekintettel, hogy a hatóság bizonyítási eljárást folytat, amely a kötelezés végrehajtását befolyásolhatja.

- [5] A Kormányhivatal 2020. február 18. napján kelt, KE-06/NEO/0395-4/2020. számú határozatával a DTPa és az MMR védőoltások igazolása érdekében szerológiai vizsgálat elvégzésére kötelezte az indítványozót, mint a kiskorú gyermek törvényes képviselőjét. A kötelezés szerint a szerológiai vizsgálatához szükséges vérvételt az indítványozónak a Szent Borbála Kórház gyermekosztályán kell elvégeztetnie, a kötelezettség teljesítési határidejét a hatóság a határozat kézhezvételétől számított 15 napban jelölte meg. Az indítványozó a határozattal szemben fellebbezést terjesztett elő, amelyet a Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal 2020. május 22. napján kelt, KE/NEF/00327-5/2020. számú határozatával elbírált. A másodfokú határozattal szemben az indítványozó kereseti kérelmet terjesztett elő, amelynek nyomán a Győri Törvényszék 2020. szeptember 7. napján kelt, 1.K.700.947/2020/8. számú ítéletével a másodfokú hatóság – hatáskör hiányában – hozott határozatát megsemmisítette, mely döntést a Kúria a Kfv.IV.37.899/2020/9. számú ítéletével hatályában fenntartotta. A Kormányhivatal ezt követően az indítványozó beadványát, mint keresetlevelet a bírósághoz beterjesztette. Az indítványozó (tartalma szerint) keresetlevelében a Kormányhivatal határozatának megsemmisítését, és annak megállapítását kérte, hogy a szerológiai vizsgálat elrendelésére jogellenesen kerül sor.
- [6] 1.2. Az első fokon eljáró Győri Törvényszék 1.K.700.374/2021/2. számú ítéletével a keresetet elutasította. Rögzítette, hogy a hatóság életkorhoz kötött kötelező védőoltások pótlását elrendelő határozata jogerős és végleges, azt az indítványozó határidőben jogorvoslattal nem támadta. Hangsúlyozta, hogy a per tárgya kizárólag a szerológiai vizsgálatra kötelező határozat jogszerűségi felülvizsgálata. Kifejtette, hogy az indítványozó tévesen értelmezi úgy, hogy a Kormányhivatal vele szemben hivatalból, bizonyítási cselekmények elvégzése érdekében új eljárást indított, ezért erről az indítványozót külön értesíteni nem kellett. A szerológiai vizsgálat elrendelhetőségének jogszabályi alapja és a vérvétel szükségessége kapcsán rögzítette, a gyermek életkorhoz kötött oltásának kötelezettsége Magyarországon az Eütv. és az NM rendelet alapján fennáll, az alól mentesítésre csak jogszabályban meghatározott esetekben van lehetőség. Hangsúlyozta, az Eütv. 58. § (9) bekezdése alapján a védőoltás hatékonyságának megállapítása céljából a beoltott személy orvosi vizsgálata és vizsgálati anyag szolgáltatása rendelhető el, ezért az indítványozó tévesen hivatkozott arra, hogy a hatóság a hatáskörével visszaélve rendelt el vérvétel útján történő szerológiai vizsgálatot. Tévesen hivatkozott az indítványozó továbbá arra is, hogy az ellenőrző vizsgálat csak megfelelő indokoltság esetén (pl. járványügyi okból) rendelhető el, mivel ilyen kitétel a jogszabály nem tartalmaz.
- [7] A törvényszék a bemutatott egészségügyi kiskönyvvvel kapcsolatban kiemelte, hitelt érdemlő igazolásként az iskolaorvos – mint az NM rendelet 5. § (9) bekezdése szerint kijelölt oltóorvos – által lepecsételt és aláírt oltási könyv lenne kizárólag elfogadható a védőoltás beadásának megtörténte. dr. K. B. grazi háziorvos nem a gyermek iskolaorvosa, tevékenységének ellenőrzésére a magyar hatóságok nem rendelkeznek hatáskörrel. A rendelkezésre álló oltási könyv alapján nem állapítható meg minden kétséget kizáróan, hogy a védőoltások pótlására valóban sor került, az osztrák háziorvos által kiállított igazolás nem bizonyítja hitelt érdemlően azt, hogy a gyermek immunizációja megtörtént. A más oltóhelyen való oltás elfogadását illetően a bíróság leszögezte, hogy az Eütv. kizárólag a 14. § (4) bekezdésében tesz említést más oltóhelyen elvégzett igazolásokról.
- [8] Az életkorhoz kötött kötelező védőoltást csak az NM rendelet 5. § (9) bekezdésében rögzített oltóorvos végezhet, életkorhoz kötött kötelező védőoltás beadásáról szóló igazolás is kizárólag az NM rendelet 5. § (9) bekezdésében rögzített oltóorvostól fogadható el. A „más oltóhely” kifejezés nem értelmezhető kiterjesztően úgy, hogy az alapján a világon minden más oltóhely által elvégzett védőoltás vagy igazolás elfogadható. A védettség kialakulása kapcsán hangsúlyozta, hogy a szerológiai vizsgálat eredményét elemző orvosi szakvéleményt követően lehet vitatni azt, hogy a gyermeknél alakult-e ki védettség, vagy ha nem, akkor annak milyen okai lehetnek – ezt azonban az indítványozó előre nem kifogásolhatja. A Győri Törvényszék rögzítette, hogy jogszerűen állapította meg a Kormányhivatal, hogy az oltás megtörténte ellenőrzése céljából vizsgálati anyag szolgáltatása szükséges, illetve azt is, hogy az osztrák orvos igazolása önmagában nem elfogadható. Amennyiben az indítványozó – az egészségügyi önrendelkezési jogára hivatkozással, melyhez természetesen joga van – a vizsgálat elvégzését visszautasítja, annak az a következménye, hogy a kötelező védőoltás beadása iránti eljárás folytatódik, mivel annak beadása nem igazolt, és a végrehajtást foganatosító hatóság a meghatározott cselekmény végrehajtása érdekében a szükséges intézkedéseket fogja megtenni.

- [9] 1.3. Ezt követően nyújtott be felülvizsgálati kérelmét az indítványozó a Kúriához, amelyben azonnali jogvédelem keretében kérte halasztó hatály elrendelését a Kormányhivatal határozatára vonatkozóan. A Kúria Kfv.III.37.756/2021/2. számú végzésével a felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadta, a kérelem érdemi elbírálásának hiánya miatt pedig az azonnali jogvédelem iránti kérelemben való döntéshozatalt mellőzte.
- [10] 1.4. A Kúria jogerős végzésével szemben az indítványozó terjesztett elő alkotmányjogi panaszt 2021. október 28. napján, amelyben az Abtv. 27. §-a alapján a Győri Törvényszék 1.K.700.374/2021/2. számú ítéletét és a Kúria Kfv.III.37.756/2021/2. számú végzését egyaránt támadta. Az indítványozó kérte a támadott döntések végrehajtásának felfüggesztését is. Az indítványozó a főtktár felhívására az indítványát kiegészítette, és egységes szerkezetben 2022. január 19. napján megküldte az Alkotmánybíróságnak. Az indítványozó szerint a támadott bírói döntések az alábbiak szerint ellentétesek az Alaptörvény B) cikkével, I. cikk (3) bekezdésével, II. cikkével, XXIV. cikk (1) bekezdésével, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseivel.
- [11] Az indítványozó az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének, illetve XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét több okból is megvalósulni vélte. Rögzítette egyrészt, hogy mind az elsőfokú, mind a másodfokú bíróságnak hivatalból van tudomása arról, hogy az indítványozó gyermeke az életkorhoz kötött kötelező oltásokat felvette és azok megtörténtét az indítványozó hitelt érdemlően igazolta, a teljesítést a NAV elfogadta, és a végrehajtási eljárást jogszabályszerűen megszüntette. Mindezek tükrében álláspontja szerint jogszabályellenes volt a végrehajtási eljárás folytatása, illetve a már teljesített követelés újra követelése, és a bíróságok nem biztosítottak hatékony jogvédelmet a fenti jogszabálysértésekkel szemben. Másrészt hangsúlyozta, hogy a jogszabályok életkorhoz kötött oltások felvételét, és azok megtörténtének hitelt érdemlő igazolását írják elő, nem pedig az oltások utáni védettség kialakulásának kötelezőségét. Az életkorhoz kötött oltások megtörténtét az oltóorvos az indítványozó gyermekének eredeti egészségügyi könyvébe (amely meglátása szerint hitelt érdemlő bizonyítás) bejegyezte.
- [12] A bíróságok azonban ezen tényeknek a birtokában sem szüntették meg a hatóságok jogszabálysértően továbbfolytatott eljárásait, kötelezéseit, nem biztosították az indítványozó tisztességes bírósági eljáráshoz való alapvető jogát, és nem védtek meg az indítványozó gyermekének alapvető jogait sem. Az indítványozó sérelmezte azt is, hogy mind az elsőfokú, mind a másodfokú bíróságnak hivatalból tudomása volt arról, hogy a NAV Fellebbviteli Igazgatósága előtt már 2020 februárjában ismert volt az indítványozó 2019. október 31-én benyújtott végrehajtási kifogása, ennek ellenére nem a tudomásszerzéskor, hanem a benyújtástól számított 8 hónap elteltével bírálta el, jóval a kereset megindítását követően. Az indítványozó meggyőződése, hogy mindkét fokú bíróságnak tudomása volt arról is, hogy nem az indítványozó nem merítette ki a jogorvoslati lehetőségét, hanem a NAV Fellebbviteli Igazgatósága szándékosan gátolta a jogorvoslati jogának kimerítésében a késedelmes elbírálással. Álláspontja szerint a Kormányhivatalnak nem volt hatásköre a végrehajtási kifogás elbírálására, ezért határozatát hivatalból semmisnek kellene tekinteni. Sérelmezte a hatóságok határidőtúllépéseit is, ami meglátása szerint a tisztességes eljáráshoz való jogon túl a jogbiztonságot is sértette. Az indítványozó állítása szerint továbbá azzal, hogy az emberi méltósághoz való jogának sérelmével és önrendelkezési jogának korlátozásával gyermeke ismételt beoltatására kötelezik, gyermeke életét és egészségét is veszélyeztetik.
- [13] Az indítvány szerint a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog sérelme amiatt valósult meg, hogy a NAV annak ellenére folytatta a végrehajtási eljárást, hogy annak jogszabályi feltételei nem álltak fent. Sérelmezi, hogy a Kúria a határidő-túllépésre vonatkozó állításaira nem reagált, részrehajlóan járt el, továbbá visszaélészerűen gyakorolta a bizonyítékok értékeléséhez való jogát.
- [14] Az indítványozó álláspontja szerint a már jogerősen megszüntetett eljárás továbbfolytatása, a már teljesített követelés újra követelése, továbbá az ügyintézési határidők jelentős túllépése a B) cikkben foglalt jogbiztonság követelményét is sértik.
- [15] Az indítványozó rögzítette, hogy az Alkotmánybíróság az önrendelkezési jogból vezette le és nevesítette az egészségügyi önrendelkezési jogot, mely magába foglalja a szabad orvosválasztás jogát is. Az indítványozó – álláspontja szerint korlátozás nélkül jogosult a szabad orvosválasztásra – mivel „nincs olyan törvény, amely megtiltaná a 11 éves kortól kötelező oltás iskolaorvoson kívül más oltóorvos általi elvégzését”. Azzal tehát, hogy a hatóságok nem fogadják el azon oltásokat, amelyeket az önrendelkezési és a szabad orvosválasztás joga alapján választott orvos adott be az indítványozó gyermekének, s ezen oltásokat az általuk meghatározott orvossal meg akarják ismételtetni, meglátása szerint az orvosválasztás szabadságának a megsértésével súlyosan sértik az indítványozó és gyermeke emberi méltósághoz való jogát, amely jog abszolút és sérthetetlen alapvető jog.

- [16] Az indítványozó végül kifejti, hogy az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésének sérelmét a végrehajtási eljárás tovább folytatásán túl abban látja, hogy a szabad orvosválasztáshoz való jog korlátozása, mint az önrendelkezési jog egyik jogosultsága nem más alapvető jog érvényesülése és nem alkotmányos érték védelmében történt.
- [17] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [18] 2.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Kúria végzését az indítványozó jogi képviselője 2021. november 2. napján vette át elektronikus úton a letöltési igazolás szerint, az indítvány szerint azonban a jogi képviselő a döntést már 2021. október 12. napján átvette. Az indítványozó beadványát 2021. október 22. napján, határidőben nyújtotta be közvetlenül az Alkotmánybíróságon.
- [19] 2.2. Az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő az Abtv. 27. §-ra alapított alkotmányjogi panaszát. Az Alaptörvény II. cikke, XXIV. cikk (1) bekezdése, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései az alkotmányjogi panasz szempontjából Alaptörvényben biztosított jogoknak tekinthetőek, ekként azokra (az egyéb feltételek teljesülése esetén) alapozható alkotmányjogi panasz.
- [20] Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmére alkotmányjogi panasz ugyanakkor csak kivételesen, a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás, valamint a felkészülési idő hiánya esetén alapítható {lásd például: 17/2021. (V. 13.) AB határozat, Indokolás [20]}. Az indítványozó az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmét alkotmányjogi panaszában nem a visszaható hatály tilalmával, illetőleg a kellő felkészülési idő követelményével összefüggésben állította, ezért az ebben az elemében nem felel meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjából fakadó követelménynek.
- [21] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint továbbá az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése sem tartalmaz az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából Alaptörvényben biztosított jogot {lásd például: 3349/2021. (VII. 23.) AB végzés, Indokolás [34]}, ekként az alkotmányjogi panasz ezen elemében sem teljesíti az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja szerinti követelményt.
- [22] Az Alkotmánybíróság rögzíti továbbá, hogy gyakorlata következetes a tekintetben, hogy az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre a közigazgatási aktusok közvetlen vizsgálatára, ha azokkal szemben biztosított a bíróság jogorvoslati lehetősége {3090/2015. (V. 19.) AB határozat, Indokolás [22]}. Nincs akadálya ugyanakkor annak, hogy az Alkotmánybíróság egy bírói döntés alaptörvény-ellenességét állapítsa meg az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének sérelme miatt, ha a bíróság helybenhagy egy jogszabálysértő közigazgatási határozatot, ezzel mintegy „elfogadva” az alaptörvény-ellenességet {3071/2017. (IV. 19.) AB végzés, Indokolás [12]}. Ebből ugyanakkor az is következik, hogy az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének sérelmét csak áttételesen, az alkotmányjogi panasszal támadott bírói döntésen keresztül állapíthatja meg. Figyelemmel az alkotmányjogi panasz tartalmára, mely alapvetően a bíróságok alaptörvényt sértését állítja, valamint figyelemmel a támadott bírói döntések megállapításaira, az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmét állító panaszszöveget az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése keretei között értékelte.
- [23] 2.3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. § szerinti követelményeknek megfelelő alkotmányjogi panaszt – egyéb feltételek megléte mellett – abban az esetben fogadja be, amennyiben az határozott kérelmet tartalmaz. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja értelmében a kérelem akkor határozott, ha megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, az e) pont értelmében pedig a kérelemnek egyértelmű indokolást kell tartalmaznia arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel.
- [24] Az indítványozó Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése sérelmét állító elemei tekintetében az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványozó alkotmányjogilag értékelhető érveléssel nem fejtette ki, hogy meglátása szerint mi és mennyiben okozza a fenti alapjog vélt sérelmét. A megsérteni vélt alaptörvényi rendelkezések sérelmének állítása azonban önmagában nem alapozza meg az alkotmányossági vizsgálatot, ehhez az is

szükséges, hogy az indítványozó bemutassa a támadott bírói döntés és a megjelölt alaptörvényi rendelkezések tartalma közötti ellentétet, azaz a támadott ítélet által okozott alapjogi sérelmet.

- [25] Alkotmányossági összefüggéseket bemutató, érdemi vizsgálatot megalapozó indokolást a hivatkozott alapjog tekintetében az indítvány ugyanakkor nem tartalmaz, az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint pedig alkotmányjogilag értékelhető indokolás hiányában ezen indítványi elem nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerinti követelménynek, és ekként nem alkalmas érdemi elbírálásra {lásd például: 3022/2022. (I. 13.) AB végzés, Indokolás [20]}.
- [26] Az indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti követelményének ugyanakkor a II. cikk és a XXVIII. cikk (1) bekezdése állított sérelmével összefüggésben eleget tesz.
- [27] 2.4. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség kétye, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [28] 2.4.1. Az indítványozó a XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét számos okból megvalósulni látta. Álláspontja szerint a bíróságoknak hivatalból tudomásuk volt arról, hogy az indítványozó gyermeke az életkorhoz kötött kötelező oltásokat felvette és azok megtörténtét az indítványozó hitelt érdemlően igazolta, ezt azonban mégsem vették figyelembe, és nem biztosítottak hatékony jogvédelmet az indítványozó számára. Kifogásolta, hogy a jogszabályok az életkorhoz kötött kötelező oltás felvételét, és ennek megtörténtének hitelt érdemlő igazolását, és nem pedig az oltások utáni védettség kialakulásának kötelezettségét írják elő. Jogszabálysértőnek tartja a végrehajtási eljárás folytatását annak ellenére, hogy az indítványozó önkéntes teljesítése miatt az eljárás már korábban megszűnt, a bíróságok pedig nem állapították meg a nyilvánvaló jogszabálysértéseket sem. Az eljáró hatóságok és bíróságok pedig az eljárási határidőket sem tartották be.
- [29] Az Alkotmánybíróság a végrehajtási eljárás lefolytatására, valamint a végrehajtási kifogás elbírálására vonatkozó panaszelemek kapcsán rögzíti, hogy jelen alkotmányjogi panasz eljárás alapjául kizárólag a szerológiai vizsgálat elrendelésével összefüggésben hozott döntések szolgálnak. Ahogyan azt a Győri Törvényszék az ítéletében rögzíti, a NAV Fellebbviteli Igazgatósága a 4328970220 iktatószámú végzésével döntött az indítványozó végrehajtási kifogásáról, a megtámadott intézkedést helybenhagyta. Az indítványozó fellebbezése nyomán eljáró NAV Központi Irányítása a 2507552753 számú végzésével a felettes szerv végzését helybenhagyta. Az indítványozó ezen végzés ellen előterjesztett keresetét a Győri Törvényszék az 1.K.700.097/2021/6. számú ítéletével elutasította (Győri Törvényszék ítélete, Indokolás [21]). Ezen eljárási cselekmények ennek megfelelően (egy, a jelenlegitől elkülönült peres eljárásról lévén szó) jelen alkotmányjogi panasz keretében nem vitathatóak.
- [30] Az Alkotmánybíróság továbbá emlékeztet: az érdemi határozatok köréne megállapításakor korábban a végrehajtási kifogás, valamint a végrehajtás felfüggesztése intézményével kapcsolatban megállapította, hogy az Abtv. 27. §-a szerint alkotmányjogi panaszt csak az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés – azaz csak a jogalkotó által meghatározott döntések, és nem minden döntés – ellen lehet előterjeszteni {3179/2013. (X. 9.) AB végzés, Indokolás [9]; 3252/2014. (X. 14.) AB végzés, Indokolás [5]; 3168/2018. (V. 16.) AB végzés, Indokolás [43]; 3364/2018. (XI. 28.) AB végzés Indokolás [24]}. Az Alkotmánybíróság több ügyben rámutatott, hogy a végrehajtási kifogás tárgyában hozott jogerős végzést a bíróság nem az ügy érdemében, de nem is a végrehajtási eljárás befejezése tárgyában, hanem a végrehajtási eljárás során hozta meg, ezért a döntés ellen alkotmányjogi panasznak egyébként sincs helye {megerősítette többek között: 3252/2014. (X. 14.) AB végzés, Indokolás [5]; 3197/2016. (X. 11.) AB végzés, Indokolás [28], legutóbb a 3168/2018. (V. 16.) AB végzés, Indokolás [46]–[47]}.
- [31] Az alkotmányjogi panasz egyebekben az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vet fel, tekintettel az Alkotmánybíróság tisztességes bírósági eljárásból való joggal kapcsolatos, kimunkált gyakorlatára.
- [32] A kötelező védőoltás felvételére vonatkozó rendelkezések értelmezésével, valamint a gyermek egészségügyi könyvébe külföldön rögzített igazolás elfogadhatóságának kérdésével összefüggésben előadott panaszelemekkel kapcsolatban az Alkotmánybíróság rögzíti, hogy az indítványozó olyan törvényességi, illetve bizonyítékértékelési kérdéseket kifogásol, amelyek vizsgálata törvényességi és nem alkotmányossági kérdés, ekként az Abtv. 29. §-a alapján nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe.

- [33] „Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírósági határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogorvoslat nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; 3137/2017. (VI. 8.) AB végzés, Indokolás [10]}.
- [34] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint továbbá a jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, amely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható {3352/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}. Önmagában az a tény, hogy az indítványozó valamely kérdésben nem osztja az ügyben eljáró hatóságok, illetőleg bíróságok jogi álláspontját, még nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, függetlenül az indítványozó érveinek helytállóságától vagy azok esetleges helytelenségétől.
- [35] Az Alkotmánybíróság rámutat, hogy a Kormányhivatal a gyermek egészségének védelme és ezzel egyidejűleg az életkorhoz kötött kötelező védőoltások teljesítése érdekében igen körültekintően járt el. A szerológiai vizsgálat elrendelését megelőzően tudakozódott az osztrák hatóságoknál az Ausztriában beadott védőoltások ellenőrizhetősége tekintetében, továbbá az NNK állásfoglalását is kikérte az ügyben. A Győri Törvényszék az ítéletében az Eütv. és az NM rendelet vonatkozó rendelkezéseinek megjelölésével és azok kimerítő értelmezésével megállapította, hogy a Kormányhivatal határozatával jogszerűen kötelezte az indítványozót a szerológiai vizsgálat elvégzésére (Győri Törvényszék ítélete, Indokolás [38]). Az Alkotmánybíróság megjegyzi: miután az indítványozó állítása szerint a gyermeke egyébként is megkapta az életkorhoz kötött kötelező védőoltásokat, így az indítványozónak ezen állítása valódisága esetén a szerológiai vizsgálat lefolytatásától semmilyen formában nem kell tartania.
- [36] A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítvány a XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmét állító elemei sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, sem pedig alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vetnek fel, ezért az indítvány ebben a vonatkozásban nem felel meg az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos követelmények egyikének sem.
- [37] 2.4.2. Az indítványozó álláspontja szerint az orvosválasztás szabadságának a megsértésével súlyosan sérült az ő és gyermeke emberi méltósághoz való joga. Véleménye szerint „nincs olyan törvény, amely megtiltana a 11 éves kortól kötelező oltás iskolaorvoson kívül más oltóorvos általi elvégzését”. Alapjogsértő tehát, hogy a hatóságok nem fogadják el azon oltásokat, amelyeket az önrendelkezési és a szabad orvosválasztás joga alapján választott orvos adott be.
- [38] Az Alkotmánybíróság elsőként rögzíti, hogy az NM rendelet 5. § (9) bekezdése valamennyi, életkorhoz kötődő kötelező védőoltás esetében meghatározza az oltóorvos személyét: „Oltóorvos az oltásra kötelezett háziorvos, házi gyermekorvos, iskolai kampányoltás esetén az iskolaorvos, a foglalkozás-egészségügyi szolgálat orvosa, a klinikai védőoltási szaktanácsadó, a nemzetközi oltásokra feljogosított oltóhely orvosa.”
- [39] Az Alkotmánybíróság ugyancsak megállapítja, hogy az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény II. cikkével összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vet fel, tekintettel arra, hogy az Alkotmánybíróság a 3114/2022. (III. 23.) AB határozatban már elvégezte az életkorhoz kötött kötelező védőoltások iskolai kampányoltások keretében történő elvégzésének alkotmányossági vizsgálatát, és a szabályozást az Alaptörvénnyel összhangban állónak találta. Ezért az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítvány a II. cikk sérelmét állító elemei sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, sem pedig alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vetnek fel, ezért az indítvány ebben a vonatkozásban sem felel meg az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos követelmények egyikének sem.

- [40] 3. Az Alkotmánybíróság a fentiek alapulvételével az alkotmányjogi panaszt – az Ügyrend 5. §-a alapján eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjai alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésében foglaltakra is, visszautasította.
- [41] 4. Az indítványozó alkotmányjogi panasz beadványában kérte a sérelmezett bírósági végzés végrehajtásának felfüggesztését is. Tekintettel arra, hogy az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz visszautasításáról döntött, az Abtv. 61. § (1) bekezdése szerinti, végrehajtás felfüggesztése iránti kérelemről nem kellett határoznia. E körben pedig az Alkotmánybíróság külön is megjegyzi, hogy az Alaptörvény XVI. cikkéből fakadóan a gyermek legjobb érdeke szempontjából is kifejezetten az a kívánatos, hogy az indítványozó gyermekének szerológiai vizsgálatára mielőbb sor kerülhessen annak érdekében, hogy hitelt érdemlően tisztázásra kerüljön a kiállított igazolások valóságosága.

Budapest, 2022. június 28.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/4585/2021.

